

kunst was de redding van „De Zuiderburg.” Het schip had zwaar schipbreuk geleden en zat, zonder roer, vast in het ijs. Het was een schip van de Compagnie, dat een rijke lading bevatte, maar dat ook 400 menschen met zich voerde. Dit laatste was voor Frans Naerebout reden genoeg om zijn leven te wagen. De heeren van de Compagnie beloofden groote sommen gelds, als hij het waagstuk durfde volbrengen. „Ik zal gaan, op één voorwaarde”, sprak Frans. „En die is?” „Dat er voor onze vrouwen en kinderen gezorgd zal worden, als we nimmer weerkeeren.” Die belofte werd gegeven en de moedige helden trokken zeewaarts.

Met een sloep op sleden, door paarden getrokken, moest men het schip trachten te bereiken. Wanneer men eindelijk bij het schip gekomen is, biedt Naerebout aan om zijn loodsboot als roer dienst te laten doen. De bemanning wordt rustiger. Frans Naerebout zal hen zeker veilig brengen naar de Engelsche kust. Maar daar komt een noodweer opzetten, de angst slaat zelfs Naerebout om het hart. De touwen breken, de loodsboot wordt weggeslingerd en het schip is wederom zonder roer. Maar Naerebout tracht door ankers en kettingen het te behoeden tegen banken en klippen. Na tien dagen wordt de Engelsche kust bereikt.

Eenige jaren later bevond Naerebout zich als loods op de „Voorland”, ook een schip van de Compagnie. Het plan was, dat hij het schip tot Tessel brengen zou, maar het weer was boos, zoodat de kapitein hem dringend verzocht tot het kanaal mede te varen. Bij de Engelsche kust (wij waren in oorlog met Engeland) kwam het Naerebout voor, als werden daar plannen gesmeed om het mooie koopvaardij-schip in te palmen. Frans waarschuwde den kapitein, maar deze sloeg zijn raad, om het schip een andere koers te geven, in den wind. De andere schepen, die vóór hen voeren, gingen immers ook hun ouden gang. Naerebout was geen achterdochtig man, maar nu was het hem toch, als wantrouwde hij zijn bevelvoerder. Slapen kon hij niet. Hij hield den ganschen nacht een oog in 't zeil en — wat was dat? Werd daar het sein gegeven om naar gindsche richting heen te sturen? Maar daar lag immers een zeer gevaarlijke zandbank. De „Voorland” moest stranden. Openlijk weigerde Frans verder loods te zijn, als men niet oogenblikkelijk van koers veranderde. De kapitein, die bang was, dat de verdere bemanning hem in de kaart zou kijken, gaf toe en Naerebout bracht het schip veilig naar Kaap de Goede Hoop.

Laten we ons nu eens even bezighouden met Moeder Naerebout en kroost. Wat verlangde ze naar Vader! Ze hadden gelukkig wel eens een enkel berichtje gekregen, dat hij gezond was, maar zijn afwezigheid duurde nu toch heel lang. De nood gluurde om de deur, de spaarduitjes raakten op en eindelijk klopte de fiere vrouw aan bij de bestuurderen der Compagnie. Ze had toch recht op het loon van haar man. Na lang wikken en wegen besloot men haar het halve loon te geven. „De helft?“, riep ze verontwaardigd. „Mijn man is toch nimmer een halve loods geweest!“

De geschiedenis vermeldt niet, of de schriële heeren recht gedaan hebben aan deze nobele vrouw.

Frans beleefde een gulden tijd aan de Kaap. Een vroeger geredde van „de Woestduyn“ haalde hem van boord en bood hem een feestmaaltijd aan en vertelde aan wie het maar hooren wilde, dat deze man de beroemde Hollandsche loods Frans Naerebout was. De held zelf bleef stil en klein onder deze eerbetuigingen. Hij had immers slechts gedaan, wat God van hem eischte.

Nij snakte naar huis. Maar op de terugreis beleefde hij een treurig avontuur. De verraderlijke kapitein wist de gansche vloot in handen te spelen der Engelschen. Frans werd met de overigen naar Engeland vervoerd.

De schout bij nacht, die reeds eerder wat vernomen had van Naerebouts heldenfeiten, bood hem aan in Engelschen dienst te komen. De som, die hem als loon zal gegeven worden, is vorstelijk vergeleken bij het korig loontje dat hij ontvangt in dienst der Compagnie. Toch weigert hij. „Als ik u dien dan ben ik een schelm tegenover mijn vaderland“, is het trotsche antwoord. Eenige maanden later weet hij toch op slimme wijze het vaderland te bereiken.

In 1796 brak er een donkere tijd voor het gezin Naerebout aan. De handel stond stil. De havens waren verlaten en Frans werd van loods visscher. Zijn levensavond was niet helder en licht. Toch hield hij het hoofd geheven, de Heere zou hem niet verlaten of begeven. Zijn positie werd eenigszins beter, toen hij lantaarnopsteker op Oost-Beveland werd. Eenigen tijd daarna werd hij havenkapitein te Goes. Maar de fortuin keerde weder spoedig. Na 1813 werd zijn salaris niet meer uitbetaald. Trouw en stipt vervulde hij zijn werk, zonder een enkelen cent vergoeding. Hij was een arm, oud man geworden en toen in 1816 hem zijn trouwe

gade ontviel, kwam er een smartelijke trek op het oude, verweerde gelaat. Zijn kinderen konden bitter weinig voor vader doen, ze waren zelf arme visschers-gezellen.

Zou dan de held, die honderden het leven gered had, in kommer en ellende omkomen?

Er kwam een enkel lichtstraaltje op zijn somber levenspad. Ouden vrienden kwamen zijn droeve omstandigheden ter oore. Zij brachten er de Compagnie mee in kennis. Onder de bestuurders bevonden zich gelukkig menschen met een geweten. Naerebout werd ter vergadering ontboden en toen bleek het, dat de man veertien maanden zijn werk verricht had zonder loon. In een hartelijke toespraak werd den dapperen grijsaard beloofd, dat men den Koning in kennis zou stellen met dit gruwelijk verzuim. Het verzoek aan Willem I had een gunstig gevolg. Frans Naerebout werd verheven tot broeder in de orde van den Nederlandschen Leeuw en aan dezen titel was een jaarlijksche toelage verbonden. Iets van stille dankbaarheid blonk in de oude, trouwe oogen. Hij voelde het: zijn dagtaak liep ten einde. Bij het opsteken der lantaarns trilden de oude, grove, doorploegde handen. Op zekeren dag vond men hem bewusteloos bij de vuurbaak liggen. Hij werd naar zijn woning gebracht waar hij na eenige weken den laatsten adem uitblies. Hij is in de Groote Kerk te Goes begraven.

Wie Goes bezoekt, moet eens even rusten bij zijn grafzerk. En wie meer wil weten van dien grooten eenvoudigen man, moet eens het mooie boek lezen van J. Stamperius, Frans Naerebout.

Dit boek heeft ook mij bewogen jullie van dezen held van het echte soort te vertellen.

Hoe Liesje van haar ontevredenheid genas

door

R. W. VAN ASCH.

Nu zal ik jullie eens vertellen van een klein meisje, dat ik ken. Ik ga niet alles zeggen, wat ik van haar weet, want dan zou mijn verhaal te lang worden.

Liesje, zoo heet ze, is een eenig kind en moet zich dus in huis alleen vermaken. Haar ouders zijn heel lief voor haar, maar verwennen haar niet. Vraagt Liesje iets, dat niet goed voor haar is, dan krijgt ze 't niet, al wil ze 't ook nog zoo graag. Ook niet als ze er om dwingt.

Dat is juist een bewijs van hun liefde.

Liesje is een lief en vroolijk kind, maar heeft een groot gebrek: ze wil altijd in alles haar zin hebben. Gaat men tegen haar willetje in, dan geeft ze al gauw een ongepast of brutaal antwoord. Heeft ze den bokkepruik op, dan kun je geregeld aan tafel hooren: „Hè, die akelige rijst!” — of, „bah, wat een nare bloemkool!” — „Br, wat is de bessensap zuur!” — of, „Ik krijg ook aldoor maar koek op m'n boterham; wat is daar nu aan!”

Haar Moeder heeft daar veel verdriet van en wijst haar dan op zooveel arme kinderen, die zooveel moeten missen. Eventjes is Liesje er dan wel door getroffen, maar een uur later staat ze te stampvoeten van ongeduld, als bijvoorbeeld het dienstmeisje haar niet gauw genoeg helpt het speelgoed de trap op te dragen.

Bedenkt Moeder 'n prettig spelletje voor haar, dan is het: „Hé, daar heb ik nu juist geen zin in! Ik wou veel liever....”

En dan komt er meestal iets, dat Moeder niet goed kan vinden. En Liesje is weer uit haar humeur.

Het gaat met Liesje, zooals het met groote menschen ook wel eens gaat: ze moeten van nabij zien, hoeveel anderen missen, om te leeren dankbaar te zijn voor het vele goede, dat God hun heeft geschonken.

HOE LIESJE VAN HAAR ONTEVREDENHEID GENAS, 221

In de Kerstvacantie was Liesje te logeeren gevraagd bij een Oom en Tante en mocht ze een tocht meemaken in de arreslee.

Er lag een dikke laag sneeuw. De boomen in 't bosch, de bruggetjes in 't park, alles zag er uit als in een tooversprookje.

Nu had ze niets te mopperen, maar ze genoot volop van den heerlijken rit en van al 't moois, dat ze zag.

Toen ze een half uur buiten 't dorp waren, ontdekte Oom een klein ongemak aan 't tuig. Het was wel te verhelpen, maar dat zou 'n poosje duren.

Ze waren juist dicht bij de woning van een houthakker.

De man was niet thuis, maar de vrouw kwam naar buiten en vroeg of mevrouw en de jongejuffrouw zoolang binnen wilden wachten, tot mijnheer klaar was.

Mevrouw nam de uitnoodiging dankbaar aan, en Liesje vond het wel aardig, het huisje, dat ze al zoo dikwijls was voorbijgereden, ook eens van binnen te zien.

Maar o, wat zag het er heel anders uit dan ze had gedacht!

Met de voordeur kwam je meteen in de kamer. Of was het de keuken? Want er stond een pan met eten op de kachel. Of was het de slaapkamer? Want je zag er ook bedden, wel vreemde bedden, net of je in een kast moest slapen.

Terwijl Tante in druk gesprek was met de vrouw, bemerkte Liesje in een hoek van het vertrek achter een hooge mand met turf een klein meisje van haar leeftijd. Ze zat op een stoof, in elkaar gehurkt en stak haar handjes vooruit, om ze bij het vuur te warmen.

Liesje, die nooit verlegen was, stapte dadelijk op haar toe en vroeg:

„Hoe heet je?”

„Mijntje,” zei het kind.

„Ben je koud?”

„Ja, mijn handen zijn koud. Ik heb voor Moeder water gehaald buiten uit de pomp.”

Liesje, die thuis al mopperde, als ze haar handjes moest wasschen, keek eens naar de blauwe, verkleumde knuistjes van Mijntje en voelde haar eigen warme vingers in haar lekkere wollen handschoentjes.

„Heb je nog vacantie?”

„Ja, nog drie dagen.”

„Prettig, hè?”

222 HOE LIESJE VAN HAAR ONTEVREDENHEID GENAS.

„Nee, ik vind 't veel prettiger op school, want als Moeder uit werken gaat, zit ik den heelen dag alleen.”

Alleen in huis! En dat een heelen dag! Liesje was nog nooit een kwartier alleen in huis geweest.

„Wat speel je dan?” vroeg ze verder.

„Ikke? Ik speel niet. Ik schil de aardappelen en ik brei.”

„Speel je nooit met je poppen?”

„Ja, soms wel eens met Annetje, zie je, zoo heet mijn pop!” Meteen wipte ze van haar stoof, liep achter de vreemde dame om en haalde uit de bedstee een pop met houten kop en geverfd haar. Het gezicht was bijna niet meer te zien. De versleten jurk leek wel een poetslap. En één arm was verdwenen.

Vol trots toonde ze haar lieveling aan Liesje, die ervan schrok, dat het kind zulk een vod zoo aan het hart kon drukken.

En dat ding noemde Mijntje een *pop!*

Liesje dacht onwillekeurig aan Lucie en Marietje en Nellie en Feempje en Broertje, die thuis, keurig aangekleed, om het poppen-tafeltje zaten, of lekker toegedekt in de poppenwieg lagen te slapen.

En in haar gul hartje kwam de gedachte op: ik zal Moeder vragen, of ik Mijntje een pop van mij mag geven, — en een heeleboel uit m'n speelgoedkast.

„Wel, is dat je dochtertje?” zei Tante opeens, toen ze erg kreeg in het meisje. „Ze ziet er gezond uit!”

„Ja, dat is ze, mevrouw! En dat zijn we allemaal! Daar kunnen we den lieven Heer niet dankbaar genoeg voor zijn! Want melk of eieren zouden we in deze dure tijden niet kunnen betalen! Ik ben al blij, dat we tenminste aardappelen hebben en brood en 's Zondags boter er op!”

Liesje hoorde het. En ze hoorde en zag nog veel meer in dat kleine huisje, dat ze haar leven lang niet zou vergeten. Onder het naar huis rijden was ze heel stil. Tante zag 't wel, dat ze zat na te denken, en begreep, wat er in haar hartje omging! Want ze wist, hoe ondankbaar en ontevreden haar nichtje kon zijn!

Maar Liesje had een goede les gehad. En Moeder kon het merken, toen de vakantie om was en ze weer thuis kwam.

De aanmerkingen op 't eten bleven weg. En smaakte de boterham eens minder lekker en wilde Liesje oudergewoonte weer mopperen, dan slikte ze gauw met den hap het leelijke woord in.

Dikwijls moest ze haar poppenkinderen vergelijken met het afzichtelijke ding, dat Mijntje haar „pop” noemde.

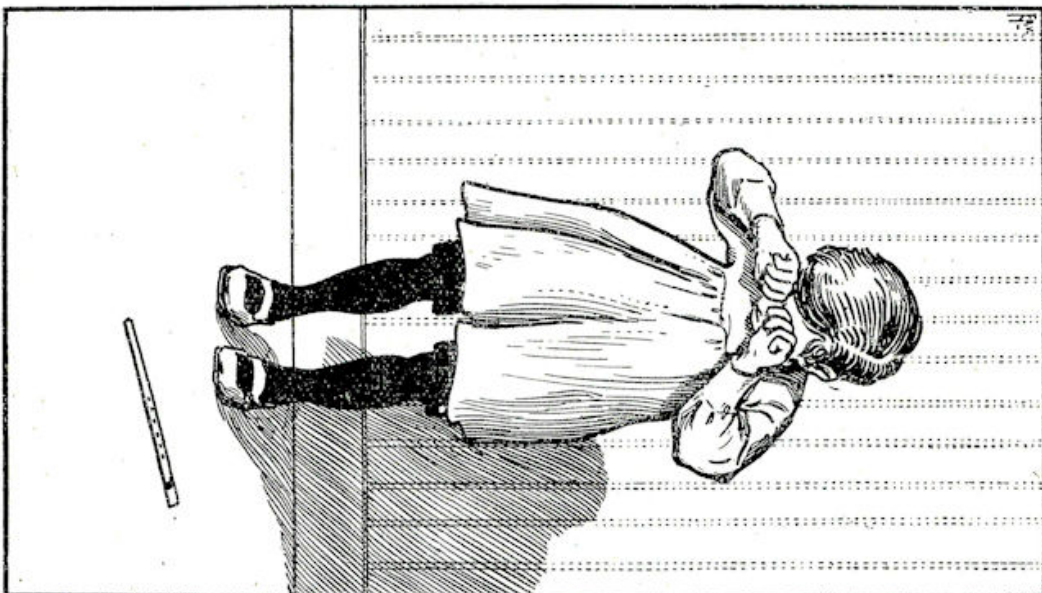
En als 't overal in huis zoo licht en gezellig was, dacht ze: nu zit Mijntje heel alleen!

Had ze nog wel eens een booze bui, dan behoefde Moeder alleen maar te zeggen: „Denk aan Mijntje,” en het hielp dadelijk!

Ja, Liesje had een les ontvangen voor haar leven, daar in dat huisje, dat er van buiten zoo aardig uitzag!

Wat is er gebeurd?

Och heden! wat is hier gebeurd
Waarom Jan zoo hevig treurt?
Wie komt zijn traantjes drogen?
Zijn mondje wordt wel eens zoo breed,
Zijn wangetjes zijn bol en heet,
En droevig rood zijn ooggen.

O! 'k zie het al: daar ligt zijn fluit.
Het leven is er zeker uit,
Het ding wil niet meer spelen.
Moe haalt de zusjes juist van school,
Bet koopt op straat een roode kool,
Geen mensch, wien 't iets kan schelen!

Hoor! iemand veegt zijn voeten af,
Loopt door de gang heen op een drat
En zegt: „Mijn arme jongen!”
„Och Paatje, kijk, mijn fluit is stuk.”
„O..! 'k maak 'em weer.” Wat 'n geluk!
Jan danst met groote sprongen.

MEJ. H. RIEMENS.

THOMAS EN ZABI
DE FRIESCHE ROBINSON CRUSOË

NAVERTELD DOOR
— T. BOKMA. —

(*Vervolg*).

Drie dagen later kwam Havinga, Tom's Vader, in de stad. Terstond begaf hij zich naar den winkel van baas Gerritsz om te zien, hoe zijn jongen het maakte en tegelijk eenige inkoop te doen.

Thomas mocht met zijn Vader meegaan en kreeg verlof, ook den anderen dag nog bij zijn ouders door te brengen.

Wat was de jongen blij! Terwijl hij zich ging verkleeden vertelde de baas ondertusschen aan zijn vader, wat er eenige dagen geleden was gebeurd. De knaap was vlijtig en eerlijk, in huis en op catechisatie gedroeg hij zich best, maar hij had nog altijd lust om te gaan varen. Er stak geen eerzaam kruidenier in.

Havinga zuchtte.

Ondertusschen was de jongen gereed gekomen en had baas Gerritsz de gort, het meel, de kaarsen en wat er meer besteld was ingepakt, terwijl hij niet vergeten had, er voor Thomas' Moeder een pakje suiker en koffie en voor z'n Vader een pakje tabak gratis bij te doen.

Vroolijk stapte Thomas naast z'n Vader de deur uit, blij, dat hij weer een dag thuis zou zijn.

Daar viel 't hem op, dat Vaders gelaat niet zoo opgeruimd stond als gewoonlijk en otschoon hij druk praatte, gaf Vader slechts korte antwoorden, alsof hij aan heel iets anders dacht, dan aan Tom's verhalen.

„Scheelt er wat aan, Vader?” vroeg Thomas.

„Och, jongen! de vangst is niet groot geweest en ik had nu juist geld noodig, want ik moet een nieuwe schuit hebben. De mijne is zoo slecht; ze is 't opknappen niet meer waard, vrees ik.”

Daar schoot den knaap een heerlijke gedachte door 't hoofd.

„Vader, ik weet raad! Ik heb nu nog maar een paar guldens overgespaard en als ik knecht bij Gerritsz blijf, zal ik nooit genoeg